

Varhaiskasvatuksessa energiansäästö on elämyksiä

Lietolaisessa Päiväkoti Järvikodossa energiansäästö on tuttua porukan pienimmillekin. Tekemällä ja kokemalla lapset oppivat energiasta monipuolisesti. Ympäristökasvatus on päiväkodin punainen lanka kaikessa toiminnassa.

Päiväkoti Järvikodossa kasvaa ympäristö- ja energiatietoisia lietolaisia. Järvikoto on Vihreä lippu -päiväkoti, jolla on jo useamman vuoden kokemus järjestelmällisestä ympäristökasvatustyöstä.

– Meillä on täällä innostunut henkilökunta, joka haluaa osaltaan vaikuttaa siihen, kuinka lapset isompina toimivat ympäristön hyväksi. Energia- ja ympäristökasvatus on osa meidän työtämme, ei mitään ylimääräistä, lastentarhanopettaja Janita Suhonen kertoo syksyllä 2006 aloitetusta energiaan keskittyvästä teemavuodesta.

Lapset omaksuvat nopeasti järkevät kulutustottumukset, kun heidät otetaan mukaan toimintaan. Samalla he levittävät energiansäästön viestiä eteenpäin.

– Monilta vanhemmilta olemme kuulleet, että lapset ovat vieneet täällä opittuja käytäntöjä kotiin. Ja on myönnettävä, että samalla on itsekin saanut uutta tietoa energian kulutuksesta ja säästä.

Suunnittelu ja materiaalit vauhdittajina

Vihreä lippu -toiminta on koulunut päiväkodin henkilökunnan ottamaan erityisteemat huomioon jo vuosisuunnitelmien laadinnassa. Energia kirjattiin mukaan syksyllä tehtyyn toimintasuunnitelmaan, jota yksityiskohtaiset kuukausisuunnitelmat täydentävät.

– Lokakuussa järjestetty Energiansäästöviikko sopi hyvin teemavuoden ohjelmaan. Itse asiassa osallistuminen toi vuosisuunnitelmaankin uusia elementtejä ja jatkuvuutta. Energiansäästö jatkuu, vaikka teemaviikko on jo ohi, Janita Suhonen sanoo.

Energiansäästöviikon myötä Emma ja Elviira ovat jo oppineet, että pienikin vesimäärä riittää. He päästävät hanasta vettä aina vain vähän kerrallaan.

Koko päiväkodin yhteisten projektien lisäksi eri ikäryhmille hahmoteltiin sopivat tavat liittää energiaopetus osaksi arkea. Kun pienimmät keskittyivät arkiliikuntaan ja auringon energiaan, esikouluikäiset selvittivät sähkön syntyä ja energian olemusta muun muassa pelien ja kirjojen kautta.

Energiansäästöviikon materiaalit olivat ideoinnin tukena säästöviikon valmistelussa ja viettämisessä. Virallisia teemapäiviä päiväkodissa hyödynnettiin soveltaen.

– Päiväkoti-ikäisille suunnattua aineistoa ei ole kovin paljon, mutta olemme muokanneet esimerkiksi tokaluokkalaisille tehtyjä materiaaleja omaan käyttöön sopiviksi. Tässä työssä oppii myös jakamaan toimivat ideat työkavereiden kesken, Suhonen toteaa.

Yhdessä tekemällä ja kokemalla

Selkeät ohjeet ja kannustus sekä aikuisten esimerkki ja johdonmukaisuus ohjaavat lapsia käyttämään energiaa järkevästi. Järvikodon arkeen kuuluu, että

Kuva: Salla Tukia

Lapset tutustuivat energia-asioihin satujen ja leikkien avulla. Nuket Pete ja Hakkarainen kertoivat energian säästämisestä.

Poimintoja säästöviikon ohjelmasta

1–2-vuotiaat:

- tutustuttiin aurinko- ja tuulienergiaan keskusteluilla, aurinkoisilla leikeillä ja lauluilla sekä kuuntelemalla tuulen suhinaa
- toteutettiin metsäretki

3–4-vuotiaat:

- vietettiin säästöviikon teemapäiviä sovellettuina
- opittiin välttämään tarpeettomia ovien ja ikkunoiden aukaisuja, sammuttamaan turhat valot ja käyttämään vettä vain tarpeeseen
- järjestettiin lasten olympialaiset
- jätejahti opasti kierrätykseen
- luettiin ja tutkittiin energia-aiheista opetusmateriaalia

5–6-vuotiaat:

- energia-sana tuli tutuksi
- tutustuttiin Motivan Energia-pelikortteihin
- pohdittiin omaa energian käyttöä ja säästömahdollisuuksia

Esikoululaiset (6 v):

- tutustuttiin kierrätyspisteeseen
- tutkittiin ja testattiin, mistä sähkö syntyy
- opeteltiin itse säästämään vettä ja sammuttamaan turhat valot

tarpeettomat valot sammutetaan eikä vettä juokseta turhaan. Energiansäästöviikon aikana talon 12 aikuistakin noudattivat käytännön energiatehokkuutta muun muassa välttämällä turhaa kopiointia ja tulostamista.

– Pienillä teoilla päiväkodissakin voidaan saada tärkeitä säästöjä aikaan, eikä kysymyksessä tarvitse olla mikään ihmeellinen toimintatapa, Janita Suhonen sanoo.

Päiväkodissa seurattiin veden- ja sähkönkulutusta kolmen viikon ajan säästötoimenpiteiden vaikutusten arvioimiseksi. Vesileikit pienessä allashuoneessa ovat suosittuja, mutta kuluttavat melkoisesti vettä. Energiansäästöviikolla opittujen vedensäästökeinojen ansiosta kokonaisvedenkulutus kääntyi kuitenkin laskuun.

– Aiomme myös jatkaa kulutusseurantaa veden, sähkön ja lämmityksen osalta edelleen, Suhonen lupaa.

Elämykset opetusvälineinä

Jännittävät ja erikoiset tempaukset ovat jääneet hyvin päiväkodin 60 lapsen mieleen. Niitä muistelemalla myös kerrataan opittuja asioita energiasta ja ympäristöstä. Järvikodossa Energiansäästöviikon yksi kohokohta oli koko tarhan yhteinen sähkötön päivä. Käytännön ympäristötyötä tarjosi lähialueelle suunnattu jätejahti, ja kotiväki otettiin mukaan koamaan Turhimman tavarän näyttelyä.

Kirjojen, satujen ja leikkien kautta vaikeaselkoisetkin asiat kääntyvät sujuvasti lasten ymmärtämään muotoon. Muun muassa kirjoista tuttu Herra Hakkarainen ja käsinukke Pete ovat olleet mukana Järvikodon energiaopetuksessa.

– Omassa ryhmässäni vietimme marraskuussa perinnepäivää. Kurkistimme Mauri Kunnaksen kirjoista vanhoja aikoja ja sitä, kuinka ennen pärjättiin ilman sähköä, Suhonen kertoo.

Järvikodossa kaikenikäiset lapset ovat päässeet mukaan toteuttamaan energiansäästöä ja vaikuttamaan päiväkodin ohjelmaan. Lasten raati ideoi ja aikuisten tiimi jatkaa teemojen kehittelyä.

– On paljon asioita, joita heidän kanssaan voi tehdä, eikä toteutuksen tarvitse olla monimutkaista tai kallista. Parhaat oivallukset tulevat monesti lapsilta itseltään, Janita Suhonen toteaa.

Valtakunnallinen Energiansäästöviikko

Valtakunnallista Energiansäästöviikkoa vietetään vuosittain viikolla 41. Sen tavoitteena on kiinnittää huomiota tarkoituksenmukaiseen energiankäyttöön.

Teemaviikkoon osallistuu vuosittain yrityksiä ja yhteisöjä kautta maan. Energiansäästöviikkoa voi viettää monella tavoin – usein se liittyy yrityksen ympäristöohjelmaan.

www.energiansaastoviikko.fi

Motiva Oy
Urho Kekkosen katu 4–6 A
PL 489
00101 Helsinki
Puh. 0424 2811
Faksi 0424 281 299
www.motiva.fi

